

Η δυναστεία των Μίσκα

9

Ήταν μεσημέρι. Φορτωμένη με τη βαριά μου τσάντα γύριζα από το σχολείο. Το σκιερό σοκάκι, που σήμερα είναι ένας δρόμος πλατύς, προέκταση της λεωφόρου 25ης Μαρτίου, με υποδέχτηκε σιωπηλό, αποχαυνωμένο κι αυτό από τον καυτό ήλιο, εκεί ψηλά στον ουρανό. Περπατούσα βυθισμένη σε σκέψεις. Η μέρα στο σχολείο πήγε καλά, είχα σκίσει στη βιολογία και ο Ρότκε, ο καθηγητής μας, με είχε παινέψει μπροστά σ' όλη την τάξη για το ενδιαφέρον που έδειχνα για το μάθημά του. Η σκέψη, όμως, ότι μόλις έτρωγα θα έπρεπε να πάρω το τραμ και να επιστρέψω στο σχολείο για τα απογευματινά μαθήματα, που είχαμε τέσσερις μέρες τη βδομάδα, δε με ενθουσίαζε καθόλου. Το πρόγραμμα της Γερμανικής Σχολής ήταν πολύ φορτωμένο, θα μπορούσα να πω εξαντλητικό.

Καθώς περπατούσα, αναπήδησα. Από κάπου πολύ κοντά ακούστηκε ένα διαπεραστικό τσίριγμα. Ένα γιατί!

Αυτό το ήξερα στα σίγουρα. Είχαμε γάτες στο σπίτι από τότε που θυμόμουνα τον εαυτό μου, και δεν ήταν λίγες οι φορές που είχα μαζέψει γατάκια από το δρόμο. Το έχουμε, δυστυχώς, αυτό το ελάττωμα. Πετώντας στο δρόμο ένα γατάκι ή ένα κουτάβι που δεν το θέλουμε ή δένοντας στην ερημιά ένα γέρικο γάιδαρο που δεν μπορεί να μας δουλέψει άλλο, να πεθάνουν της πείνας και της δίψας, θεωρούμε ότι δεν παίρνουμε αμαρτία στο λαιμό μας. Η φιλοσοφία μας: «Εγώ δεν το σκότωσα. Ας το μάζευε κάποιος άλλος». Και δε θέλουμε να παραδεχτούμε ότι αυτό που κάναμε είναι μια αμαρτία τρισχειρότερη.

Γύρισα να δω από πού ερχόταν η φωνούλα. Δίπλα μου ακριβώς, εκεί που τελείωνε το καλντερίμι, φύτευε ένας σκονισμένος μικρός θάμνος. Έσκυψα να δω. Στην αρχή δεν ξεχώρισα τίποτε ανάμεσα στα κίτρινα πεσμένα φύλλα που είχαν μαζευτεί κοντά στη ρίζα του. Όμως επέμεινα γιατί η φωνή είχε έρθει σίγουρα από κει. Κι όταν το μάτι μου συνήθισε, ξεχώρισα κάτι πιο ανοιχτόχρωμο να σαλεύει κάτω από τα κλαριά του.

Άπλωσα το χέρι μου κι έπιασα ένα πολύ μαλακό ζεστό κορμάκι, κι όταν το τράβηξα έξω, κρατούσα ένα χνουδωτό γατάκι που είχε ένα χρώμα που έβλεπα για πρώτη φορά. Ήταν μπεζ-ροζέ. Όχι το συνηθισμένο καροτί που συναντάμε συχνά, αλλά ένα γλυκό βερικοκό χρώμα, κρεμ, όπως έμαθα αργότερα πως είναι η σωστή λέξη.

Η κούραση και η βαρεμάρα μου χάθηκαν την ίδια στιγμή. Ήταν, βέβαια, η χαρά που κρατούσα στα χέρια

μου ένα ακόμα γατάκι, γιατί, όπως λένε, γατάκια δώσε μου και την ψυχή μου πάρε, μα ήταν κιόλας ένα γατάκι αλλιώτικο από τα άλλα.

Δεν ήταν μονάχα τριχωτό· τριχωτά γατιά υπήρχανε αρκετά, τα Αγκύρας, όπως τα λένε. Δεν ήταν μόνο το περίεργο χρώμα του, εκείνο το μπεζ-ροζέ, αλλά ήταν κι ολόκληρο το σουλούπι του. Η κοντή ουρίτσα, το συμπαγές σώμα, το ολοστρόγγυλο κεφαλάκι με τα μικρά μαλλιάρια αυτιά. Ένα γατάκι πραγματικά μούρλια.

Δε στάθηκα άλλο. Κρατώντας στο ένα χέρι τη βαριά τσάντα και στο άλλο το ελαφρό γατάκι, άνοιξα βήμα για να φτάσω πιο γρήγορα στο σπίτι. Δε φοβόμουν καθόλου μη και δε θα είχα καλή υποδοχή ή μη με απόπαιρνε η μητέρα μου και με πετούσε έξω μαζί το καινούριο γατί. Το είπαμε εξάλλου: ήμαστε μια οικογένεια ζωόφιλη. Η μαμά τρελαινόταν για τις γάτες. Ο μπαμπάς απλώς τις ανεχόταν. Ακόμα κι ο παππούς στη φωτογραφία του απεικονιζόταν μ' ένα γατί στον ώμο.

Μπήκα φουριόζα στην κουζίνα. Η μαμά ήταν σκυμμένη πάνω στη φουφού. Τα ξυλοκάρβουνα δεν εννοούσαν να πάρουν φωτιά κι εκείνη παιδεύοταν με το φυσερό.

— Α, ήρθες, είπε όταν άκουσε την πόρτα ν' ανοίγει. Ανάλαβε τώρα εσύ, όσο να καθαρίσω εγώ τα ψάρια.

— Μαμά, τη διέκοψα, κοίτα τι έφερα!

Στράφηκε απότομα. Το βλέμμα κόλλησε αμέσως στο χέρι μου.

— Τι είναι αυτό; ρώτησε παραξενεμένη.

– Γατάκι, μαμά! Έχεις ξαναδεί τέτοιο;

– Όχι, απάντησε εκείνη και πήρε το ζώακι από τα χέρια μου. Πραγματικά, τέτοιο γατάκι δεν έχω ξαναδεί. Είναι διαφορετικό. Και πανέμορφο, πρόσθεσε. Τι παράξενο χρώμα! Πρώτη φορά το βλέπω.

– Πρόσεξες το κεφαλάκι του, μαμά; Είναι ολοστρόγυλο.

– Είπαμε πως αυτό το γατάκι δεν είναι σαν τα άλλα. Πρέπει να είναι ράτσας. Αγαπώ τις γάτες, μ' αρέσουν, βέβαια, οι όμορφες και οι μαλλιαρές, αλλά ποτέ δεν ενδιαφέρθηκα για ράτσες. Πάντως αυτό εδώ πρέπει να είναι από καλή ράτσα. Από τις φωτογραφίες που έχω δει είναι, μάλλον, Περσίας. Και το βρήκες πεταμένο στο δρόμο; Πολύ παράξενο. Ποιος τρελός το πέταξε;

– Συμφωνείς να το κρατήσουμε, μαμά;

Η μητέρα με κοίταξε σαν να υποπτευόταν πως κάτι δεν πήγαινε καλά με το μυαλό μου.

– Και βέβαια θα το κρατήσουμε. Θέλει και ρώτημα;

Κι έτσι το μπεζ γατάκι εγκαταστάθηκε στο σπίτι μας. Ήταν αρσενικό και, από τα ανοιχτά του μάτια κι από το ότι μπορούσε κι έτρωγε μόνο του, υπολογίσαμε πως πρέπει να ήταν κάπου ενός μηνός. Ένα, μονάχα, ήταν το κακό: δεν του βρίσκαμε όνομα.

Μη νομίζεις πως είναι τόσο εύκολο να βρεις όνομα για ένα ζώο. Στο παιδί, τουλάχιστον στον τόπο μας, το όνομα είναι λίγο πολύ προκαθορισμένο, γιατί συνηθίζουμε ακόμα να βγάζουμε τα ονόματα των παππούδων

και των γιαγιάδων. Στο ζώο, όμως, το δίνουμε για το χρώμα του ή για κάποιες άλλες ιδιότητες. Και πώς θα το λέγαμε αυτό το παράξενο χρώμα; Ή μήπως θα το βγά-ζαμε «χνουδωτό» ή «στρογγυλοκεφαλάκια»; Ό,τι όνομα και να σκεφτήκαμε, δεν του κολλούσε. Όσπου κάποια μέρα...

Όσπου κάποια μέρα, εκεί που ήταν ζαπλωμένο στο κρεβάτι κοντά μου, γύρισε το μουσούδι του να με κοιτά-ξει — ένα μουσούδι στρογγυλό, με φωτεινά χρυσαφένια μάτια, ίδιο με ένα λούτρινο αρκουδάκι. Ένα αρκουδάκι σαν εκείνο που είχα πιο μικρή και που το λέγανε Μίσκα, όπως ονοματίζουν τις αρκούδες στη Ρωσία.

— Μίσκα, του φώναξα. Είσαι φτυστός το αρκουδάκι μου!

— Σωστά το λες, γέλασε ο πατέρας. Με το πονηρό μουτράκι του μοιάζει πολύ μ' εκείνο το λούτρινο ζωάκι που ντάντευες τόσα χρόνια.

Κι αυτό το όνομα του πήγε γάντι.

Ο Μίσκα όλο και μεγάλωνε. Κι όσο μεγάλωνε, τόσο πιο ωραίος γινόταν.

— Δεν μπορώ να καταλάβω πώς βρέθηκε στο δρόμο ένα τέτοιο γατί, το φυσούσε και δεν κρύωνε η μητέρα μου. Σίγουρα είναι ράτσας, Περσίας κατά πάσα πιθανό-τητα. Ποιος βλάκας να το πέταξε στο δρόμο; Δε θα ησυ-χάσω, αν δεν το μάθω. Αλήθεια σας λέω, μας κοιτούσε ένα γύρο στο τραπέζι, μου φαίνεται τόσο απίθανο να υπάρχουν τόσο κουτοί άνθρωποι.

Κάποια μέρα, αφού γύρισα από το σχολείο το μεσημέρι, τη βρήκα να μισοχαμογελάει με ένα μυστηριώδες ύφος. Την κοίταξα καλά καλά:

– Τι συμβαίνει, μαμά; Έγινε τίποτα;

– Έγινε, μου κούνησε το κεφάλι της και με κοίταξε με ύφος θριαμβευτικό.

– Σαν τι;

– Μην είσαι ανυπόμονη, θα το μάθεις όταν γυρίσει ο μπαμπάς.

– Πες μου τώρα, δεν μπορώ να περιμένω τόση ώρα.

– Κι εγώ δεν μπορώ να ξαναλέω το ίδιο πράγμα δυο φορές. Κάνε υπομονή μέχρι να έρθει ο μπαμπάς. Άλλωστε δε θ' αργήσει.

Κι έτσι αναγκάστηκα να περιμένω τον πατέρα μου για να μάθω το περίφημο νέο που με γαργαλούσε.

Σαν καθίσαμε στο τραπέζι, δεν άντεξα άλλο:

– Λοιπόν, μαμά, θα μας πεις τι το τόσο εξαιρετικό συνέβη;

Τα μάτια της μαμάς φωτίστηκαν, μα χαμογέλασε κάπως συνεσταλμένα:

– Ίσως και να σας φανεί αστείο αυτό που θα σας πω, αλλά ο Σέρλοκ Χολμς μέσα μου θριάμβευσε όταν διαπίστωσα πως δεν είχα και τόσο άδικο στις υποψίες μου. Έμαθα, επιτέλους, από πού μας ήρθε ο Μίσκα.

– Αλήθεια; φώναξα ζαφνιασμένη. Από πού; Είναι πραγματικά ράτσας, όπως έλεγες;

Ο μπαμπάς είχε σηκώσει κι εκείνος το κεφάλι του και,

κρατώντας στον αέρα το πιρούνι του, παρακολουθούσε χαμογελαστός τι λέγαμε.

– Ναι, είναι πραγματικά ράτσας, αν και όχι τελείως. Η μητέρα του είναι μια καθαρόαιμη Περσίδα που την έφεραν από την Αγγλία. Όμως, όσο για τον πατέρα του, εκεί δεν τα πάμε τόσο καλά. Αγνώστου πατρός, όπως λέγεται. Κάποιος αλήτης της γειτονιάς, σίγουρα. Γι' αυτό η κυρία, ενώ, απ' ό,τι κατάλαβα, σκόπευε να κάνει εμπόριο και να πουλήσει τα γατάκια, αναγκάστηκε να τα χαρίσει. Χάρισε το Μίσκα στον μπακάλη μας, γιατί κατά τύχη απ' αυτόν ψωνίζει κι εκείνη, και αυτός, αντί να εκτιμήσει το δώρο της, μόλο που, υποτίθεται, αγαπάει τις γάτες, το πέταξε στο δρόμο γιατί, λέει, βρήκε το χρώμα του παράξενο και φοβήθηκε μην είναι άρρωστο και τον κολλήσει.

– Άκου μυαλά που κουβαλάει ο κόσμος! γέλασε ο πατέρας. Τι σχέση έχει το χρώμα της τρίχας με την αρρώστια;

– Τόσα ήξερε ο άνθρωπος, τόσα έκανε, είπε η μαμά. Τόσο το καλύτερα για μας, γιατί έτσι ήρθε στα χέρια μας ο Μίσκα. Μα αυτό επιβεβαιώνει γι' ακόμα μια φορά αυτό που λένε, ότι δεν πρέπει να χαρίζεις ζώα σε ανθρώπους άσχετους, γιατί δεν ξέρεις τι τύχη τα περιμένει.

– Καλά, κι εσύ πού τα έμαθες όλα αυτά;

– Το έφερε η κουβέντα. Ξέρεις πως όλες σχεδόν οι γυναίκες όταν πάμε για ψώνια πιάνουμε κουβέντα στα μαγαζιά. Μιλούσα κι εγώ με μια κυρία που κι αυτή αγα-

πάει τις γάτες, της είπα για το Μίσκα και το παράξενο χρώμα του κι εκείνη μου απάντησε πως είχε μια γνήσια Περσίδα σ' αυτό το χρώμα και σκόπευε, μάλιστα, να κάνει εμπόριο με τα γατάκια της, μα τώρα της πέθανε. Κι εκεί που μου μιλούσε, γύρισε ξαφνικά στον μπακάλη και τον ρώτησε τι γίνεται το γατάκι που του είχε χαρίσει, γιατί ήταν το μόνο που είχε πάρει το χρώμα της μάνας του, ενώ τα άλλα είχαν μοιάσει στον αλήτη τον πατέρα τους, και του 'πε πως αν το ζευγάρωνε, ήθελε ένα μικρό. Να έβλεπες τον μπακάλη πώς τα έχασε, άλλαξε χίλια χρώματα και αναγκάστηκε να της ομολογήσει τραυλίζοντας πως δεν το έχει πια. Του φάνηκε, λέει, πως το χρώμα του ήταν αρρωστημένο και το πέταξε. Ποιος είδε το Θεό και δεν τον φοβήθηκε! Η κυρία τού έβαλε κάτι φωνές, που τρόμαξα. Προτίμησα, λοιπόν, να φύγω και να τους αφήσω να βγάλουν άκρη μόνοι τους.

— Πρέπει να πρόκειται για το Μίσκα. Καλά, δεν τους είπες ότι έχουμε εμείς το γατάκι;

— Και γιατί να τους το πω; Ο μπακάλης την άξιζε την κατσάδα γιατί το πέταξε τόσο άσπλαχνα στο δρόμο. Καλά να πάθει, του χρειαζόταν. Αν δεν το ήθελε, γιατί δεν το έδωσε πίσω στην κυρία; Μα φοβήθηκε μην τη χάσει από πελάτισσα. Έτσι λοιπόν, ό,τι και να του είπε, ήταν λίγο. Όσο για την κυρία, τώρα που ξέρω ποια είναι, θα φροντίσω να τη βρω. Θα την καλέσω, μάλιστα, στο σπίτι να δει πώς έγινε το γατάκι της. Ελπίζω να ευχαριστηθεί.

– Μίσκα, είπα εγώ κι αγκάλιασα το γατούλη μου, μάθαμε, λοιπόν, από πού βαστάει η σκούφια σου. Όχι, δηλαδή, πως εγώ σκοτίστηκα. Έτσι, από περιέργεια...

Να πούμε πως τον αγαπούσαμε τώρα περισσότερο επειδή ξέραμε ότι, τουλάχιστον από τη μεριά της μάνας του, κρατούσε από μεγάλο σόι; Και βέβαια όχι, εμείς τον αγαπούσαμε τόσο, που δε γινόταν να τον αγαπήσουμε περισσότερο. Κι έτσι, ζεσταμένος από τις ακτίνες της αγάπης μας, ο Μίσκα μεγάλωνε κι ομόρφαινε.

Όταν μπήκε το φθινόπωρο, ήταν πια κοτζάμ γατί. Το τρίχωμά του είχε φουντώσει ακόμα περισσότερο και τα μάτια του είχαν πάρει το οριστικό τους χρώμα, το χρώμα του κεχριμπαριού. Προμήνυε ότι θα γινόταν ένα ζώο εξαιρετικό.

Και τότε ήρθε και σ' εμάς ο πόλεμος. Οι φαντάροι είχαν φύγει για το μέτωπο και τα ιταλικά αεροπλάνα είχαν αρχίσει τις επιδρομές τους, πετώντας χαμηλά πάνω από την πόλη.

Μια μέρα οι σειρήνες ξεκίνησαν το τρομακτικό ουρλιαχτό τους μεσημεριάτικα. Η μαμά καθάριζε εκείνη την ώρα ψάρια. Σταμάτησε με το μαχαίρι στο σηκωμένο χέρι της.

– Πρέπει να πάμε στο καταφύγιο, μου δήλωσε απότομα. Βάλε τη ζακέτα σου και φύγαμε.

Στην πόρτα έριξε μια ματιά στην κουζίνα. Ύστερα έψαξε σπασμωδικά για το κλειδί, κλείδωσε και κατεβήκαμε κουτρουβαλώντας τη σκάλα. Από το σπίτι μας ως

τη γωνιακή πολυκατοικία όπου βρισκόταν το καταφύγιο δεν ήταν καλά καλά ούτε ένα τετράγωνο, μα σ' όλο το δρόμο τρέχαμε ενώ μας συνόδευε το ανατριχιαστικό ουρλιαχτό της σειρήνας. Τελικά κατεβήκαμε λαχανιασμένες τη σκάλα που οδηγούσε στο υπόγειο καταφύγιο.

Εκεί είχε μαζευτεί ήδη όλος ο γυναικόκοσμος της γειτονιάς, καθώς οι άντρες εκείνη την ώρα δεν είχαν επιτρέψει ακόμη από τη δουλειά τους. Το καταφύγιο ήταν ένα μπουντρούμι, χτισμένο κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, χωρίς παράθυρα, μόνο με μια πόρτα. Φως δεν έμπαινε από πουθενά, εκτός από το άνοιγμα της πόρτας, μα κι αυτή έκλεινε ερμητικά, μόλις άφηγε κάποιον να περάσει μέσα στριμωχτά.

Μια αδύναμη ηλεκτρική λάμπα φώτιζε αμυδρά το μεγάλο χώρο. Όπου κι αν κοιτούσα, έβλεπα γυναικεία πρόσωπα, που το ξεπλυμένο φως τα έκανε ακόμα πιο ανήσυχα και φοβισμένα.

Ήταν μερικές, οι πιο γενναίες, καθισμένες σε σαραβαλιασμένες καρέκλες που σίγουρα τις είχαν κουβαλήσει από τα σπίτια τους, που κουβέντιαζαν σιγανά με τις διπλανές τους, μα οι πιο πολλές είχαν το αυτί τους τεντωμένο για να ακούσουν τι γίνεται έξω. Τέντωσα και το δικό μου προσπαθώντας με αγωνία να πιάσω κανένα θόρυβο. Στην αρχή απόλυτη σιωπή κι ύστερα κάτι ακούστηκε. Κάτι σαν ριπές, κάτι σαν πυροβολισμοί.

— Αντιαεροπορικό ήταν, μίλησε στη γενική σιωπή μια γυναίκα κοντά μου κι έκανε το σταυρό της. Είναι οι δικοί

μας που ρίχνουν στους μακαρονάδες. Μακάρι να τους πέτυχαν.

Έπειτα αντήχησε υπόκωφα ένας μεγάλος κρότος.

– Βόμβα, συμπέρανε πάλι η γειτόνισσά μου. Θεούλη μου, δώσε να μη σκότωσαν κανέναν οι παλιάνθρωποι. Α, να τα πάλι τα αντιαεροπορικά. Θεούλη μου, δώσε να τους ρίξουνε τους φονιάδες, που έρχονται και βομβαρδίζουν μεσημεριάτικα αθώους πολίτες.

Κι έκανε πάλι το σταυρό της.

Η ευχή της έπιασε. Ναι μεν τα αντιαεροπορικά πυρά μας δεν τους έριξαν, αλλά φαίνεται πως τους έτρεψαν σε φυγή, γιατί πάλι αντήχησαν οι σειρήνες, τούτη τη φορά καθησυχαστικές. Ο συναγερμός είχε τελειώσει, μπορούσαμε να επιστρέψουμε στα σπίτια μας.

Τώρα δεν τρέχαμε, περπατούσαμε με την άνεσή μας. Μαζί μας από το καταφύγιο ξεχύθηκε και το πλήθος οι άλλες γυναίκες με χαρούμενες φωνές, καθώς σιγουρεύτηκαν πως ο κίνδυνος είχε περάσει. Η μέρα ήταν όμορφη, ο ήλιος έλαμπε και τα ιταλικά βομβαρδιστικά είχαν γίνει καπνός.

Όπως είπαμε, το σπίτι μας βρισκόταν πολύ κοντά. Μα δεν προλάβαμε να κάνουμε παρά ελάχιστα βήματα, όταν η μητέρα μου σταμάτησε φέρνοντας το χέρι στο μέτωπό της.

– Τι έγινε, μαμά; στάθηκα κι εγώ τρομαγμένη. Τι έπαθες;

– Τώρα δα θυμήθηκα. Πάνε τα ψάρια, μείναμε χωρίς φαΐ για το μεσημέρι.

– Γιατί;

– Πάνω στην αναμπουμπούλα με το συναγερμό, δεν πρόλαβα να τα βάλω στην παγωνιέρα.

– Ε, και; Δεν κάναμε και τόση ώρα για να προλάβουν να χαλάσουν.

– Δεν είναι αυτό το θέμα. Άλλο είναι που με στενοχωρεί. Ξέχασα το Μίσκα στην κουζίνα μαζί με τα ψάρια.

– Λες; Ο Μίσκα; Είναι δυνατόν αυτός ο αριστοκράτης να φερθεί σαν ένας κοινός γάτος, σαν ένα κλεφτρόνι της γειτονιάς;

Και πραγματικά δεν ήταν δυνατόν. Όταν μπήκαμε φουριόζες στο σπίτι, αντικρίσαμε μια σκηνή που δε θα την ξεχάσω ποτέ. Τα ψάρια, άθικτα, στο νεροχύτη και ο Μίσκα καθισμένος στο περβάζι του παραθύρου να αγναντεύει αγέρωχος το δρόμο. Όταν μας άκουσε να μπαίνουμε, έβγαλε ένα νιάου κι έτρεξε να τριφτεί στα πόδια μας, θαρρείς και μας έλεγε: «Για τι με περάσατε, για ένα γάτο σαν τους άλλους; Είδατε τι καλό παιδί που είμαι; Δεν καταδέχτηκα να αγγίξω καν τα ψάρια σας, το καταλάβατε;»

Και πραγματικά ο Μίσκα δεν ήταν σαν τους άλλους γάτους. Είχε κάτι αποκλειστικά δικό του. Ξεχώριζε. Χώρια από το ότι όσο μεγάλωνε, τόσο πιο μεγαλοπρεπής γινόταν, είχε και μια ανωτερότητα στη συμπεριφορά του, που ήταν ασυνήθιστη.

Μια μέρα που έπλενα τα πιάτα, είδα ξαφνικά το γάτο να πηδάει πάνω στο νεροχύτη.

– Τι θέλεις; τον ρώτησα αυστηρά. Δεν είναι χώρος για γάτους εδώ.

Και τον έδιωξα.

Όμως, μερικές μέρες αργότερα, μπαίνοντας στην κουζίνα αντίκρισα ένα θέαμα απίθανο. Κάποιος από μας πρέπει να είχε ξεχάσει να κλείσει καλά τη βρύση κι εκείνη έτρεχε ελαφρά. Ο Μίσκα στεκόταν δίπλα της κι έγλειφε σταγόνα σταγόνα το νερό καθώς κυλούσε σε μια ψιλή φλέβα.

– Τι κάνεις εκεί; του φώναξα κι ο γάτος έστριψε λίγο το κεφάλι του, με κοίταξε ήρεμος με τα κεχριμπαρένια μάτια του και συνέχισε να πίνει γουλιά γουλιά.

Από τότε αυτό του έγινε συνήθειο. Πόσες φορές τον πήρα για να τον καθίσω μπροστά στο πιατάκι του που γέμιζα εκείνη τη στιγμή από τη βρύση, μα γύριζε το κεφάλι του αγανακτισμένος. Μόνο τρεχούμενο νερό καταδεχόταν.

Στο μεταξύ οι Γερμανοί είχαν μπει στη Θεσσαλονίκη κι όλα είχαν αλλάξει. Λέγαμε πια το ψωμί ψωμάκι και το πρόβλημα του νερού, που πάντα ήταν καυτό στην πόλη μας, είχε μεγαλώσει πολύ. Χώρια απ' αυτό, είχαμε τώρα και το πρόβλημα του ηλεκτρικού, γιατί η Ηλεκτρική Εταιρία Θεσσαλονίκης, που μόλις επαρκούσε και παλιά, φρόντιζε βασικά να δίνει φως στους Γερμανούς κατακτητές, αφήνοντας τον ντόπιο πληθυσμό με το κατηλάκι, κι αυτό όταν υπήρχε αρκετό λάδι.

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, αναγκαστήκαμε

να μετακομίσουμε, γιατί η γεροντοκόρη σπιτονοικοκυρά μας βρήκε την ώρα να παντρευτεί. Είχαμε όμως την ανέλπιστη τύχη να βρούμε σπίτι σε μια γειτονιά όχι μακριά από τη δικιά μας.

Κι έτσι μετακομίσαμε. Στην αρχή φύγανε τα βαριά πράγματα, τα έπιπλα και τα βιβλία. Όσα ήταν πιο ελαφριά τα μεταφέραμε ένα ένα στα χέρια. Και τελευταία ήρθε η σειρά του γάτου μας.

Αυτόν τον ανέλαβα εγώ. Κλουβιά για μεταφορά ζώων δεν υπήρχαν τότε. Κι έτσι τον καθίσαμε σ' ένα καλάθι που το δέσαμε από πάνω μ' ένα πανί και ξεκίνησα. Στο καλάθι είχε μπόλικο αέρα και μπορούσε κιόλας να βλέπει από τις χαραμάδες.

Ο Μίσκα στην αρχή πρέπει να ξαφνιάστηκε με μια τέτοια μεταχείριση. Σίγουρα του ήρθε ταμπλάς, αυτόν, έναν αριστοκράτη, να τον κλείσουν σ' ένα καλάθι... Κι έτσι για λίγη ώρα κάθισε στον πάτο μουδιασμένος. Έπειτα, όμως, συνήλθε και αγανάκτησε που δεν τον ρώτησαν καν αν θέλει να αλλάξει γειτονιά. Κι έτσι άρχισε να κουνιέται στο καλάθι και τότε να ρίχνει το βάρος από τη μια μεριά, τότε από την άλλη.

— Μίσκα, του είπα, κάτσε φρόνιμα, σε παρακαλώ, έχουμε να περάσουμε τη λεωφόρο. Αν μου πέσει το καλάθι έτσι που κουνιέσαι, θα σε πατήσει κανένα αυτοκίνητο και θα γίνεις μακαρίτης.

Εννοείται πως του έλεγα ψέματα για να τον φοβίσω. Η λεωφόρος Βασιλίσσης Όλγας ήταν, όπως συνήθως,

σχεδόν άδεια. Μόνο πού και πού περνούσαν κάποια τραμ, με τους επιβάτες του δεύτερου βαγονιού, που ήταν για τους Έλληνες, να κρέμονται σαν σταφύλια από τις πόρτες, ενώ το πρώτο βαγόνι, που προοριζόταν μόνο για τους Γερμανούς, να κυλάει καμαρωτό, με ελάχιστους επιβάτες. Βάρδα, βέβαια, να μην έπεφτες σε καμιά γερμανική στρατιωτική φάλαγγα που τελειωμό δεν είχε. Ένα καμιόνι μετά το άλλο και αμέτρητες μοτοσικλέτες μπροστά και πίσω τους.

Στάθηκα τυχερή. Ο δρόμος ήταν καθαρός, μόνο ένα γκαζοζέν πλησίαζε με μεγάλη φασαρία, ανεμίζοντας ξεσχίδια μαύρου καπνού από πάνω του, είχα όμως όλο τον καιρό να περάσω. Θαρρείς όλα πήγαιναν καλά, μα μηδένα προ του τέλους μακάριζε. Εκεί που διέσχιζα τις ράγιες του τραμ, σκόνταψα. Το καλάθι ταρακουνήθηκε, ο Μίσκα έβγαλε ένα τρομαγμένο νιαούρισμα και ξαφνικά, άγνωστο από πού, εμφανίστηκε ένας μεγάλος μαύρος σκύλος, που έτρεξε κοντά μου γαβγίζοντας.

Ο γάτος, φοβισμένος, βάλθηκε να νιαουρίζει διαπεραστικά. Ο σκύλος, μαθημένος, φαίνεται, να κυνηγάει τις γάτες, βάλθηκε να πηδάει γύρω μου, πασχίζοντας να μου αρπάξει το καλάθι από το χέρι.

Για να γλιτώσω το αγαπημένο μου γατί, σήκωσα το καλάθι ψηλά, το έσφιξα πάνω στο στήθος μου και το ββαλα στα πόδια.

Για καλή μου τύχη, δεν είχα να πάω μακριά. Διέσχισα τη λεωφόρο και μπήκα στο στενό όπου, πιο ψηλά,

βρισκόταν το καινούριο μας σπίτι. Με το παλιόσκυλο να χοροπηδάει αλυχτώντας από δίπλα μου, ανέβαινα τρέχοντας το κακοστρωμένο πεζοδρόμιο, προσπαθώντας να αποφύγω τα σκαλιά των νεοκλασικών σπιτιών που έφταναν ως κάτω στο δρόμο, κίνδυνος-θάνατος για τους περαστικούς που βιάζονταν. Πώς το κατάφερα να τα αποφύγω, ούτε κι εγώ το ξέρω, πάντως τα απέφυγα και σε λίγο έφτασα στη γωνιά του σπιτιού μας. Έστριψα, αφήνοντας τον επίμονο διώκτη μας για μια στιγμή πίσω. Όμως αυτή η στιγμή έφτασε για ν' ανοίξω τη βαριά καγκελόπορτα της αυλής μας.

Χώθηκα μέσα σαν αστραπή, με το καλάθι σφιγμένο πάντα στο στήθος μου. Ο σκύλος, απογοητευμένος, έμεινε να γαβγίζει απέξω. Είπα να του βγάλω τη γλώσσα, μα δεν καταδέχτηκε. Τον κοίταξα μόνο θριαμβευτικά κι ανέβηκα λαχανιασμένη σιγά σιγά την εξωτερική σκάλα.

Μέσα το σπίτι ήταν ανάστατο. Τα μεγάλα έπιπλα είχαν μπει κιόλας στη θέση τους, μα οι κούτες με τα πιατικά και τα βιβλία ήταν ακόμη ακουμπισμένες, φύρδην μίγδην, όπου έτυχε να τις βάλουν οι μεταφορείς.

— Τον έφερες; ρώτησε η μαμά, που εκείνη τη στιγμή τακτοποιούσε τα σεντόνια στα συρτάρια του κομό.

— Τον έφερα. Μας κυνήγησε ένας σκύλος, μα τα κατάφερα να του ξεφύγω. Να τον βγάλω από το καλάθι;

— Μα τι πας να κάνεις; Έτσι τρομαγμένος που είναι, μόλις τον αφήσεις ελεύθερο, θα το σκάσει και θα τον